

สรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ผลข้อมูลการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้บนพื้นฐานทฤษฎีพหุปัญญาในบทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำเกณฑ์ทฤษฎีพหุปัญญามาใช้อ้างอิงถึงการพัฒนาความสามารถให้กับเด็กอนุบาลเป็นหลัก และใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพแวดล้อมกายภาพตามสภาพจริง การสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามครู ผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะความสามารถด้านต่าง ๆ ของเด็ก ประกอบกับลักษณะพื้นที่ใช้งานในโรงเรียนที่เหมาะสมสำหรับเด็กอนุบาลจากกรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชน 10 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลทับทอง โรงเรียนอนุบาลเข้มทอง โรงเรียนอนุบาลมิตรเด็ก โรงเรียนอนุบาลวณลักษณ โรงเรียนอนุบาลจิตตเมตต์ โรงเรียนอนุบาลเอียรประสิทธิ์ โรงเรียนอนุบาลปรางทิพย์ โรงเรียนอนุบาลสายสุดา โรงเรียนอนุบาลจรรุวรรณ และโรงเรียนอนุบาลชัยพฤกษ์ ซึ่งผลลัพธ์ทั้งหมดจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำไปพัฒนาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีการคำนึงถึงการออกแบบลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพภายในบริเวณสถานศึกษาที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และเหมาะสมสำหรับเด็กอนุบาลได้ โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาสรุปและอภิปรายผลจำแนกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

5.1 แนวทางการเลือกที่ตั้งสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย

5.2 แนวทางการจัดพื้นที่สำหรับสถานศึกษาปฐมวัย

5.3 แนวทางการออกแบบลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับสถานศึกษาปฐมวัยบนพื้นฐานทฤษฎีพหุปัญญา

5.1 แนวทางการเลือกที่ตั้งสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย

จากการวิเคราะห์ผลข้อมูลสามารถสรุปผลได้ว่า แนวทางการเลือกที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาปฐมวัยนั้น ควรตั้งอยู่ในบริบทที่สงบเหมาะแก่การเรียนรู้ของเด็กอนุบาล ควรเป็นเขตที่ปลอดภัย การจราจรไม่ติดขัดหรือเป็นเขตที่พักอาศัยหนาแน่นน้อยถึงหนาแน่นปานกลาง ประกอบกับควรตั้งอยู่ในบริเวณที่เข้าถึงได้โดยง่าย

ข้อสรุปเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งโรงเรียนอนุบาล ผู้วิจัยได้แจกแจงรายละเอียดการวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4 (ตารางที่ 4.10 และตารางที่ 4.11) ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในส่วนของการสอบถามผู้ปกครองเด็กอนุบาล ซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของโรงเรียน โดยประเด็นของการสอบถามมี 2 เรื่องหลัก ได้แก่ สาเหตุหรือปัจจัยในการเลือกโรงเรียนให้บุตร และวิธีที่ทำให้ผู้ปกครองรู้จักโรงเรียน โดยในส่วนของกาวิเคราะห์ผลตามตารางที่ 4.10 พบว่า สาเหตุหรือปัจจัยในการเลือกโรงเรียนให้บุตรของผู้ปกครองนั้น ปัจจัยเรื่องความชอบสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศของโรงเรียนมีความถี่ของระดับการเลือกโรงเรียนให้บุตรสูงที่สุด อยู่ที่ 355 ลำดับรองลงมา คือ ปัจจัยเรื่องระยะทางหรือความใกล้บ้าน มีความถี่ของปัจจัยในการเลือกอยู่ที่ 254 และในส่วนของกาวิเคราะห์ผลตามตารางที่ 4.11 พบว่า วิธีที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามหรือกลุ่มเป้าหมายรู้จักโรงเรียนนั้น วิธีของการเคยได้ยินหรือเคยขับรถผ่านโรงเรียนมีความถี่ของระดับการรู้จักสูงที่สุด อยู่ที่ 208 ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลทั้ง 2 ส่วนข้างต้น ทำให้การแปลผลของข้อมูลสามารถสรุปผลได้ว่าการเลือกที่ตั้ง ควรอยู่ในเขตที่พักอาศัย และมีสภาพแวดล้อมของบริบทโรงเรียนที่ดี รวมไปถึงการออกแบบที่ควรคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมกายภาพของโรงเรียนเป็นพิเศษ เนื่องจากตามตารางที่ 4.10 เรื่องปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งมีผลสอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของตารางที่ 4.5 และ 4.8 ที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 4 ประกอบกับการแปลผลข้อมูลในส่วนที่ 4.11 สามารถสรุปได้ว่า มีความสอดคล้องกับผลของปัจจัยลำดับที่ 2 ในการเลือกโรงเรียนในหัวข้อที่ 4.10 ซึ่งได้แก่ ปัจจัยเรื่องบ้านอยู่ใกล้โรงเรียน จึงทำให้โอกาสของการพบเห็นหรือการขับรถผ่านโรงเรียนมีเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงผลข้อมูลจากแบบสอบถามออกมาเป็นตำแหน่งที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมายของกรณีศึกษาทั้ง 9 โรงเรียนได้ดังภาพที่ 4.10 ในบทที่ 4 ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่า โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในเขตการปกครองเดียวกับที่ตั้งของโรงเรียนเป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ไกลโรงเรียนออกไป และนอกจากนี้ การสรุปและอภิปรายผลเรื่องแนวทางการเลือกที่ตั้งสำหรับสถานศึกษาปฐมวัยข้างต้น ยังสอดคล้องกับข้อมูลในบทที่ 2 หัวข้อที่ 2.3.1 เรื่องทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับการออกแบบสถานศึกษาปฐมวัย ที่ว่า ลักษณะที่ตั้ง ที่เหมาะสมของโรงเรียนอนุบาล ซึ่งเป็นสถานที่ทางการศึกษาลำดับต้นสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก ไม่ควรตั้งอยู่ในบริบทที่มีการจราจรติดขัด ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดเสียงรบกวน และมลภาวะที่จะนำมาสู่ปัญหาทางสุขภาพ ดังนั้น ที่ตั้งของโรงเรียนจึงควรอยู่ในบริบทที่สงบ และมีระยะทางไม่ไกลจากที่พักอาศัยของเด็ก

5.2 แนวทางการจัดพื้นที่สำหรับสถานศึกษาปฐมวัย

จากการวิเคราะห์ผลข้อมูลสามารถสรุปผลได้ว่า แนวทางการจัดพื้นที่สำหรับสถานศึกษาปฐมวัย ควรจัดผังอาคารในลักษณะของรูปแบบบ้าน โดยให้มีลักษณะของการจัดพื้นที่ใช้งาน (function) ในลักษณะการเชื่อมโยงพื้นที่แบบกลุ่มการใช้งาน (group type) ซึ่งมีลักษณะเป็นการเชื่อมโยงการใช้สอยพื้นที่ระหว่างกลุ่มของการใช้งาน โดยที่ภายในกลุ่มย่อย จะมีลักษณะการใช้งานของพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งรวมกันได้เป็นกลุ่มพื้นที่ใช้สอยหลัก และแต่ละกลุ่มพื้นที่ใช้สอยหลักจะไปเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่ม ที่มีลักษณะหน้าที่ของการใช้งานต่างกัน หรือลักษณะเดียวกัน จนเกิดเป็นพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโรงเรียนอนุบาล ประกอบกับแนวทางการจัดพื้นที่ในส่วนสนาม ควรจัดให้สนามอยู่ในตำแหน่งบริเวณด้านหน้าหรือบริเวณด้านข้างของโรงเรียน และจัดให้มีห้องน้ำสำหรับเด็กอนุบาลอยู่ในห้องเรียนแต่ละห้อง

ข้อสรุปเกี่ยวกับการจัดพื้นที่สำหรับโรงเรียนอนุบาล ผู้วิจัยได้แจกแจงรายละเอียดการวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4 (หัวข้อที่ 4.2.1 หัวข้อที่ 4.2.2 และหัวข้อที่ 4.4.2) ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการเก็บข้อมูล 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ในส่วนของการเก็บข้อมูลจากการสำรวจสภาพแวดล้อมกายภาพของกรณีศึกษา 10 โรงเรียนอนุบาลตามสภาพจริง และในส่วนของการสอบถามครูผู้สอนจาก 9 กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาล โดยประเด็นของการวิเคราะห์ในส่วนของการสำรวจสภาพแวดล้อมกายภาพของโรงเรียนอนุบาล อยู่ในหัวข้อที่ 4.2.1 เกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมกายภาพจากข้อมูลพื้นฐานของกรณีศึกษา และหัวข้อที่ 4.2.2 เกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมกายภาพร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมของเด็กอนุบาล ซึ่งสามารถสรุปผลได้ว่า แนวทางการจัดพื้นที่สำหรับสถานศึกษาปฐมวัย ควรจัดผังอาคารในลักษณะของรูปแบบบ้าน กล่าวคือ เป็นรูปแบบโรงเรียนอนุบาลที่มีลักษณะเป็นบ้าน มีลักษณะของส่วนเชื่อมต่ออาคารกับพื้นที่กลางแจ้งในลักษณะของชานบ้าน และเปรียบสนามหญ้า หรือส่วนกลางแจ้งของโรงเรียน เป็นบริเวณบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่พบในกรณีศึกษาที่เปิดทำการในช่วงไม่เกิน 15 ปี ซึ่งจากการสังเกตเบื้องต้น มีการจัดการพื้นที่ได้หลากหลาย ประกอบกับมีลักษณะการออกแบบเป็นรูปตัว L และ U เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้มีการโอบล้อมพื้นที่ส่วนกลางแจ้งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านธรรมชาติได้มากขึ้น โดยให้มีลักษณะของการจัดพื้นที่ใช้งาน (function) ในลักษณะการเชื่อมโยงพื้นที่แบบกลุ่มการใช้งาน (group type) ซึ่งมีลักษณะเป็นการเชื่อมโยงการใช้สอยพื้นที่ระหว่างกลุ่มของการใช้งาน โดยที่ภายในกลุ่มย่อย จะมีลักษณะการใช้งานของพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งรวมกันได้เป็นกลุ่มพื้นที่ใช้สอยหลัก และแต่ละกลุ่มพื้นที่ใช้สอยหลักจะไปเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่ม ที่มีลักษณะหน้าที่ของการใช้งานต่างกัน หรือลักษณะ

เดียวกัน จนเกิดเป็นพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโรงเรียนอนุบาล ซึ่งจากการวิเคราะห์สรุปผลในส่วนของการเก็บข้อมูลจากการสำรวจสภาพแวดล้อมกายภาพของกรณีศึกษา 10 โรงเรียนอนุบาลตามสภาพจริงข้างต้น ยังพบความสอดคล้องของข้อมูลในส่วนสุดท้ายของบทที่ 4 หัวข้อที่ 4.5 เรื่องการวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพแวดล้อมกายภาพของโรงเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ รวมถึงข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งได้ใช้เกณฑ์จากปัญหาาร่วมในการวิเคราะห์ทั้งหมด ซึ่งพบว่า โรงเรียนที่มีความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองเกี่ยวกับความสามารถของเด็กตรงกันมากที่สุด และมีความแตกต่างจากโรงเรียนอื่นที่เด่นชัดที่สุดซึ่งได้แก่ โรงเรียน C, D, E, F และ G การแปลผลย้อนกลับไปในส่วนของการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 4.2.1 และหัวข้อที่ 4.2.2 พบว่า โรงเรียน C, D, E และ G เป็นโรงเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่มีรูปแบบบ้าน และมีการจัดวางพื้นที่แบบเชื่อมโยงพื้นที่แบบกลุ่มการใช้งาน (group type) ทั้งหมด หรือกล่าวได้ว่า ทุกโรงเรียนที่มีการจัดรูปแบบบ้านคิดเป็นร้อยละ 100 ของกรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลทั้ง 10 แห่ง และอีก 1 โรงเรียนที่เหลือ คือ โรงเรียน F ที่มีการจัดวางพื้นที่เป็นรูปแบบผสมระหว่างบ้าน และโรงเรียน ประถมศึกษานั้น มีความเด่นชัดของความสามารถเด็กอนุบาลในหลายด้านเช่นเดียวกัน แต่ในส่วนของการอภิปรายผลนี้ ผู้วิจัยจะไม่สรุปเชื่อมโยงย้อนกลับไปในส่วนของการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 4.2.1 และหัวข้อที่ 4.2.2 เนื่องจากมีอีกหนึ่งโรงเรียน คือ โรงเรียน J ที่มีรูปแบบการจัดพื้นที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับโรงเรียน F แต่ทางทางโรงเรียนไม่สะดวกให้เก็บข้อมูลในส่วน of แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามครู ผู้ปกครอง ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดของงานวิจัย ดังนั้นในการอภิปรายและสรุปผลของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงไม่สรุปชี้ชัดว่าโรงเรียนรูปแบบผสมทุกโรงเรียนมีผลต่อความสามารถด้านต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะเด่นของเด็กอนุบาลเช่นเดียวกับรูปแบบบ้าน และในส่วนของประเด็นการวิเคราะห์จากส่วนของแบบสอบถามครูผู้สอนจาก 9 กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาล อยู่ในหัวข้อที่ 4.4.2 นั้น ซึ่งสามารถสรุปผลได้ว่า ตำแหน่งสนามที่เหมาะสมเป็นอันดับต้น คือ สนามที่มีลักษณะเปิดออกสู่ภายนอกโรงเรียน เช่น สนามอยู่ด้านข้างโรงเรียนและสนามอยู่ด้านหน้าโรงเรียน ในขณะที่ตำแหน่งที่มีระดับความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนอนุบาลน้อยนั้น ส่วนมากจะเป็นตำแหน่งที่มีการเข้าถึงหรือการรับรู้ที่เป็นไปได้ยาก เช่น สนามอยู่ด้านหลังโรงเรียน ส่วนตำแหน่งที่มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับกลาง คือ สนามที่อยู่กลางโรงเรียน ดังนั้น การออกแบบตำแหน่งสนามโรงเรียนอนุบาลควรอยู่ในบริเวณด้านข้างหรือด้านหน้าโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งเรื่องตำแหน่งสนามของโรงเรียนนี้ พบความสอดคล้องของข้อมูลกับในส่วน of ข้อมูลตามตารางที่ 4.8 ที่ว่า พื้นที่ใช้งานในโรงเรียนหรือลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพของโรงเรียนที่มีความจำเป็นต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลมากที่สุด คือ พื้นที่สนามเด็กเล่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.5 เช่นกัน

กล่าวคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกายภาพเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านธรรมชาติมากที่สุด ดังนั้นพื้นที่บริเวณสนามเด็กเล่นจึงควรให้ความสำคัญมากที่สุดเช่นกัน และนอกจากนี้ ในส่วนของเรื่องการจัดวางตำแหน่งห้องน้ำสำหรับเด็กอนุบาล พบว่า ตำแหน่งที่เหมาะสมเป็นอันดับต้น คือ ห้องน้ำที่อยู่ในห้องเรียนแต่ละห้อง เช่น ห้องน้ำยูริมิของแต่ละห้องและห้องน้ำอยู่หลังห้องเรียนแต่ละห้อง ในขณะที่ตำแหน่งที่มีระดับความเหมาะสมน้อยนั้น ส่วนมากจะเป็นตำแหน่งที่อยู่ไกลจากห้องเรียนและมีปริมาณน้อย เช่น ห้องน้ำอยู่ปลายสุดของอาคารเรียน และห้องน้ำด้านหลังที่ใช้ร่วมกันทั้งชั้นเรียน ดังนั้น การออกแบบตำแหน่งห้องน้ำสำหรับเด็กอนุบาลควรมีอยู่ในห้องเรียนแต่ละห้องเป็นหลัก

5.3 แนวทางการออกแบบลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับ

สถานศึกษาปฐมวัย บนพื้นฐานทฤษฎีพหุปัญญา

จากการวิเคราะห์ผลข้อมูลสามารถสรุปผลได้ว่า แนวทางการแนวทางการออกแบบลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย บนพื้นฐานทฤษฎีพหุปัญญา ควรจัดเตรียมพื้นที่ที่มีลักษณะโปร่งโล่ง ผ่อนคลายด้วยสีโทนเย็น สงบ เช่น สีขาว เขียว ฟ้า เป็นต้นในส่วนที่ต้องการให้เด็กเป็นผู้สร้างสีสันจากการแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการแทนการใช้สีสันทนของสภาพแวดล้อมกายภาพ เช่น ภายในห้องเรียน และควรใช้สีโทนร้อน เช่น แดง ส้ม น้ำตาล เป็นต้น ในส่วนที่ต้องการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว เช่น ส่วนของพื้นที่ยิม หรือสนามส่วนเด็กเล่น และควรมีพื้นผิวสัมผัสหลากหลาย มีอิสระสำหรับเด็ก สามารถปรับเปลี่ยนได้ไม่ตายตัวปลอดภัย รวมถึงมีขนาดและตำแหน่งของพื้นที่ที่เหมาะสมกับเด็ก นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมกายภาพในส่วนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเข้าใจธรรมชาติเป็นหลัก

ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย บนพื้นฐานทฤษฎีพหุปัญญา ผู้วิจัยได้แจกแจงรายละเอียดการวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4 (หัวข้อที่ 4.3 หัวข้อที่ 4.4.7 และหัวข้อที่ 4.5) ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการเก็บข้อมูล 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ในหัวข้อที่ 4.3 ในส่วนของการเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลของครูผู้สอนเรื่องความสามารถที่เป็นลักษณะเด่นของนักเรียน และข้อมูลผู้ปกครองเรื่องความพร้อมของเด็กในแต่ละด้าน ในหัวข้อที่ 4.4.7 และส่วนสุดท้าย คือ การวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลในหัวข้อที่ 4.5

โดยประเด็นของการวิเคราะห์ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลของการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูโรงเรียนอนุบาล ในหัวข้อที่ 4.3 สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล มีความสอดคล้องตามหลักเกณฑ์ของพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน โดยได้ข้อมูลออกมาเป็นลักษณะของตัวแปรที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจสภาพแวดล้อมกายภาพของโรงเรียนเบื้องต้นโดยผู้วิจัย ตามตารางที่ 4.3 เช่นกัน ซึ่งได้แก่ ควรจัดเตรียมพื้นที่ที่มีลักษณะโปร่งโล่ง ผ่อนคลายด้วยสีโทนเย็น สงบ เช่น สีขาว เขียว ฟ้ำ เป็นต้นในส่วนที่ต้องการให้เด็กเป็นผู้สร้างสีสันจากการแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการแทนการใช้สีสันของสภาพแวดล้อมกายภาพ เช่น ภายในห้องเรียน และควรใช้สีโทนร้อน เช่น แดง ส้ม น้ำตาล เป็นต้นในส่วนที่ต้องการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว เช่น ส่วนของพื้นที่โยม หรือสนามส่วนเด็กเล่น และควรมีพื้นผิวสัมผัสหลากหลาย มีอิสระสำหรับเด็ก สามารถปรับเปลี่ยนได้ไม่ตายตัว ปลอดภัย รวมถึงมีขนาดและตำแหน่งของพื้นที่ที่เหมาะสมกับเด็ก เป็นต้น

ในส่วนของการเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลของครูผู้สอนเรื่องความสามารถที่เป็นลักษณะเด่นของนักเรียน และข้อมูลผู้ปกครองเรื่องความพร้อมของเด็กในแต่ละด้าน ในหัวข้อที่ 4.4.7 ตามตารางที่ 4.30 พบว่า เด็กอนุบาลของโรงเรียนส่วนใหญ่ มีความสามารถด้านศิลปะหรือมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านร่างกาย เป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในหัวข้อที่ 2.1.1 ในบทที่ 2 ที่ว่า เป็นวัยแห่งการสร้างสรรค์ (creative age) จึงชอบแสดงความคิดสร้างสรรค์ออกมา และชอบเคลื่อนไหวร่างกาย สนุกกับการเล่น โดยในส่วนของความสามารถด้านที่เด่นชัดน้อยที่สุด คือ ด้านตรรกะคณิตศาสตร์ เนื่องจากเป็นวัยของการเรียนรู้และปรับตัวจึงต้องอาศัยช่วงเวลาในการพัฒนาทักษะในด้านการคิด และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 4.4.1 เรื่องการสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถของเด็กในแต่ละด้าน ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกายภาพมีผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านตรรกะคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลน้อยที่สุด

ส่วนสุดท้าย คือ การวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลในหัวข้อที่ 4.5 เพื่อสรุปเป็นแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย ที่ส่งเสริมการเรียนรู้บนพื้นฐานทฤษฎีพหุปัญญาตามตารางที่ 4.31 เป็นการสรุปแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับสถานศึกษาปฐมวัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้บนพื้นฐานทฤษฎีพหุปัญญา ซึ่งได้มาจากการเชื่อมโยงข้อมูล 4 ส่วนหลักของกระบวนการวิจัยในบทที่ 4 ในหัวข้อที่ 4.5 ซึ่งได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพแวดล้อมกายภาพของโรงเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ รวมถึงข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งได้ใช้เกณฑ์จากพหุปัญญาร่วมในการวิเคราะห์ทั้งหมด และพบว่าสภาพแวดล้อมกายภาพที่ได้จากการวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูล มี 6 ด้านจากหลักพหุปัญญา 8 ด้าน ที่สามารถบอกลักษณะการออกแบบพื้นที่ เพื่อส่งเสริม

การเรียนรู้ได้ชัดเจน ซึ่งได้แก่ ด้านภาษา ด้านศิลปะ ด้านร่างกาย ด้านดนตรี ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านการเข้าใจธรรมชาติ ซึ่งได้กล่าวสรุปลักษณะการจัดสภาพแวดล้อมไว้ในตารางที่ 4.31 ส่วนอีก 2 ด้านที่เหลือ ซึ่งได้แก่ ด้านการเข้าใจผู้อื่น และด้านตรรกะคณิตศาสตร์ พบว่าเป็น 2 ด้านที่ไม่สามารถใช้ข้อสรุปจากการเชื่อมโยงข้อมูลในหัวข้อที่ 4.5 ได้ เนื่องจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.30 เรื่องลำดับความสามารถของเด็กอนุบาล จากความคิดเห็นของผู้ปกครองเทียบกับความคิดเห็นของครู พบว่า ไม่มีข้อมูลของโรงเรียนใดที่เด่นชัด เนื่องจากสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 4.4.1 เรื่องการสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถของเด็กในแต่ละด้าน ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกายภาพมีผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านตรรกะคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลน้อยที่สุด และมีผลต่อการเรียนรู้ด้านการเข้าใจผู้อื่นในระดับกลาง จึงทำให้ผลของสภาพแวดล้อม 2 ด้านนี้ไม่เด่นชัด แต่เนื่องจากด้านการเข้าใจตนเองอยู่ในระดับกลางจึงสามารถบอกลักษณะการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพที่ส่งเสริมด้านการเข้าใจผู้อื่นได้เบื้องต้น โดยอาศัยข้อมูลจากในส่วนของ การสำรวจสภาพแวดล้อมกายภาพและสังเกตพฤติกรรมการใช้พื้นที่ของเด็กอนุบาลตามตารางที่ 4.3 ซึ่งพบว่าลักษณะที่ส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์ได้ คือ ปัจจัยเรื่องความลื่นไหลของพื้นที่ (flow) หรืออาจกล่าวได้ว่า ควรมีลักษณะเป็นพื้นที่เปิด หรือมีลักษณะเป็นลานกว้าง ให้เด็กสามารถมานั่งเล่น หรือรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ซึ่งสามารถสรุปเป็นรูปแบบที่ได้จากการสังเกตลักษณะการใช้พื้นที่ของเด็กอนุบาลตามสภาพจริง ซึ่งได้แสดงรายละเอียดในส่วนของด้านตรรกะและด้านการเข้าใจผู้อื่นไว้ในตารางที่ 4.31 ของบทที่ 4

จากการสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ส่วนข้างต้น ทำให้ได้ข้อสรุปที่เป็นแนวทางการเลือกที่ตั้งสำหรับโรงเรียนอนุบาล แนวทางการจัดวางพื้นที่สำหรับโรงเรียนอนุบาล และแนวทางการออกแบบลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย ที่ส่งเสริมการเรียนรู้บนพื้นฐานทฤษฎีปัญหาเป็นหลัก แต่ผู้วิจัยไม่ได้ใส่รายละเอียดในส่วนขนาดพื้นที่หรือสัดส่วนที่เหมาะสมกับเด็ก (scale) ลงไปในข้อสรุป เนื่องจากผลจากการสำรวจสภาพแวดล้อมกายภาพของกรณีศึกษา 10 โรงเรียนอนุบาล มีการออกแบบที่คำนึงถึงขนาดสิ่งของต่าง ๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางของ เป็นต้น ในขนาดที่เหมาะสมกับเด็กแล้ว และสอดคล้องกับข้อมูลเรื่องสัดส่วนเด็กตามภาพที่ 2.7 ในบทที่ 2 ซึ่งผู้ที่สนใจสามารถนำไปปรับใช้ในการออกแบบขนาดของพื้นที่สำหรับเรียนรู้ของเด็กอนุบาลได้อย่างเหมาะสมต่อไป ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่าสภาพแวดล้อมมีผลต่อสติปัญญามากกว่ากรรมพันธุ์ และสติปัญญาของคนเรานั้นเป็นสิ่งที่พัฒนาให้สูงขึ้นได้ โดยเฉพาะเด็กวัย 3 – 6 ปี (รัตยา สารธรรม, 2547, น.77 - 78) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ออกแบบสถาปัตยกรรมสำหรับเด็กควรให้ความสำคัญในเรื่องของการออกแบบสภาพแวดล้อมกายภาพ ควบคู่กับเรื่องของจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 เช่นกัน